

2023-12-12

Brottsofferjouren Sverige
Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm
info@brottsofferjouren.se
www.brottsofferjouren.se
Växel: 08-644 88 00
Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande avseende SOU 2023:44 Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel

Diarienummer Ju2023/02265
Justitiedepartementet

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har inte haft resurser annat än att från ett mer övergripande allmänt perspektiv yttra sig över slutbetänkandet. På sätt framgår av detta yttrande är vi emellertid positivt inställda till utredningens intentioner som vi anser vara angelägna och nödvändiga. Ett förstärkt samhällsskydd mot systemhotande och farlig organiserad brottslighet är av utomordentlig vikt. Brottsofferperspektivet liksom samhällsskyddsperspektivet måste ständigt vara i fokus. Allt med hänsynstagande till tillräckliga integritets- och rättssäkerhetskrav, vilka vi anser uppfylla genom utredningens förslag.

Vi vill särskilt understryka utredningens slutsatser om behov av utökade möjligheter att via inhämtninglagen kunna förebygga, förhindra eller upptäcka systematiska grova bedrägeribrott, vilka i mycket betydande omfattning hänsynslöst finansierar den grova brottsligheten.

Vi är eniga med utredningen om den enligt vår bedömning synnerligen allvarliga bakgrund med outhärdlig grov, maffiapräglad brottslighet bland annat i gängform med hänsynslösa skjutningar och sprängningar ävensom för många hårt drabbade enskilda målsägande som blir systematiskt och hänsynslöst bedragna med tömda bankkonton och tappad framtidstro som följdverkan. Allt sammantaget i rådande allvarliga läge gör det nödvändigt att såväl preventivt som brottsutrednings- och lagföringsmässigt väsentligt förbättra statens möjligheter att bemästra den systemhotande och samhällsfarliga grova brottsligheten. Den hänsynslösa och allt starkare organiserade kriminaliteten måste också betraktas från det förhållandet att den fått ett otäckt inslag av kriminell makt i form av ett för alla tydligt inslag av våldskapital. Den positionen hotar den rättsliga handläggningen i ett demokratiskt samhälle. Den s.k. tystnadskulturen med vittnen som inte vågar säga vad de sett eller hört gör det nödvändigt att se behovet på myndighetssidan att väsentligt stärka sin maktposition i förhållande till de grovt kriminella krafterna.

Brottsprevention och brottsutredning med lagföring som mål är nära förenade med varandra. Ju starkare de kriminellas våldskapital tydliggörs eller sprids desto mer

angeläget måste de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att skydda alla som finns i landet från brottsliga angrepp, helst innan de ens inträffat öka. Samhällsskyddet liksom brottsofferperspektivet kräver detta.

Det är allt svårare att emotse information från allmänheten till polisen om uppgifter som hänger samman med misstänkt eller förestående gängbrottslighet eller annan allvarlig organiserad kriminalitet. På samma sätt förhåller det sig när grov brottslighet har ägt rum. Det är alldeles tydligt när det gäller vittnesskyldigheten och vittnesberedvilligheten. Vid sådant förhållande måste inhämtandet av sådana normalt synnerligen viktiga uppgifter till polisen kunna ske tekniskt på annat sätt. Som BOJ ser det ger utredningens förslag till lösningar ett både tillräckligt rättssäkert och resultatriktat intryck varför vi principiellt ställer oss bakom förslagen utan att – som nämnts – vi haft möjlighet att granska förslagen mer ingående.

I det prekära läget Sverige befinner sig torde förståelsen från allmänhetens sida vara stor när det gäller såväl behovet av en utökad användning av preventiva tvångsmedel för att ge ett bättre samhällsskydd mot grov kriminalitet med allt positivt det innebär för att skapa mer långtgående tekniska förutsättningar för de brottsbekämpande myndigheterna att bättre tillgodose brottsofferperspektivet. Alla inser också att den långtgående möjligheten att tekniskt kunna komma åt denna samhällsförstörande kriminalitet måste förbättras inom brottsbekämpningen. Det är orealistiskt att vänta sig att bevispersoner – inom nuvarande gällande regelverk – kommer att ställa upp när det gäller att avslöja sådan grov kriminalitet som förknippas med ett allmänt känt våldskapital. Eftersom bevisbördereglererna aldrig kan ändras måste tillkommande bevisningsmöjligheter finnas genom en mängd olika tekniklösningar. Ju tidigare grov och organiserad brottslighet kan förebyggas, förhindras eller upptäckas desto bättre är det såväl från ett brett samhällsskyddsperspektiv som från varje enskilt brottsoffer. Från vår sida känns det rimligt med en föreslagen tidsbegränsad lagstiftning på fem år med utvärdering av användningsresultat m.m.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se